ASPECTELE NEUROCOGNITIVE ALE DEPRESIEI LA ADOLESCENȚI

Eduard BORTA,

Facultatea de Psihologie, Ştiinţe ale Educaţiei, Sociologie şi Asistenţă Socială

CZU: 616.89-008.454-053.6 eduardborta026@gmail.com

Sentimentul de depresie, a ajuns să fie o cauză pertinentă a tulburărilor emoționale tot mai des întâlnită în cabinetele de psihologie atât cele școlare, cât și în Centrele Comunitare de Sănătate Mintală. Evans et al. (2002) consideră că „depresia este una dintre cele mai trecute cu vederea şi subtratate tulburări psihologice ale adolescenţei". Reinecke şi colab. accentuează faptul că depresia este o tulburare severă, care necesită o intervenţie rapidă având repercusiuni negative asupra funcționării neuropsihologice ale structurilor cerebrale la adolescenți [2].

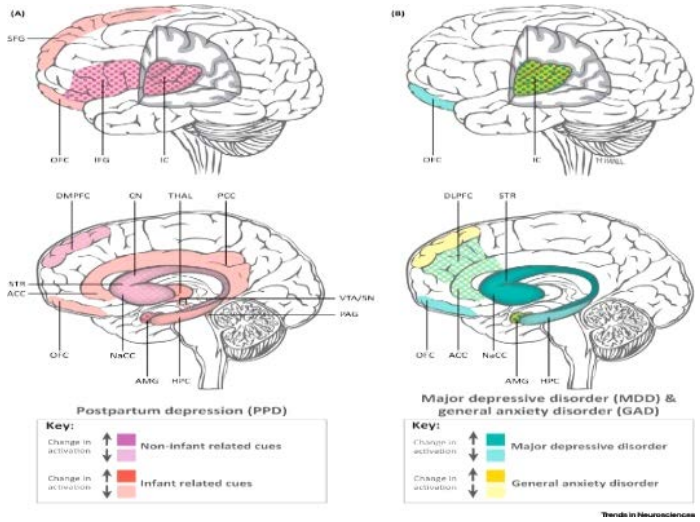
Dacă analizăm literatura de specialitate, potrivit studiilor în domeniu în cazul depresiei, se produc o serie de schimbări la nivel neurocognitiv. De asemenea, s-au descoperit modificări cognitive în cazul atenției, memoriei, și disfuncții ale circuitelor cerebrale. Potrivit cercetătorilor (Oliver, A., Pile, V. *et al*) ,există dovezi consistente care identifică anomalii în mai multe rețele neuronale în cazul adolescenților depresivi, inclusiv disfuncție în și între amigdală, cortexul prefrontal medial și striatul ventral [1]. În acest context, considerăm necesară studierea aspectelor neurocognitive ale depresiei la adolescenți.

Există studii care au comparat particularitățile atenției față de materialele pozitive: persoanele cu depresie în funcție de vârstă și depresie au urmărit mișcările ochilor participanților în timp ce priveau pasiv fețele emoționale, constatând că, spre deosebire de adulții cu depresie, adolescenții depresivi au petrecut mai mult timp la imaginile fericite în comparație cu cele triste, dar acestea au fost moderate de o suprimare ridicată a transportatorului serotoninei. Procesele neurocognitive de ordin superior, în special funcția executivă , care include memoria de lucru, flexibilitatea atenției și controlul inhibitor, sunt importante pentru comportamentul direcționat către obiective și anume: controlul cognitiv.

În condiții de sarcină emoțională, adolescenții depresivi au mai multe șanse să aloce atenția stimulilor negativi (comparativ cu adolescenții non-depresivi), afectând astfel performanța sarcinii. Depresia poate fi asociată cu o reactualizare excesivă și detaliată a materialului negativ, și cu reducerea amintirilor pozitive, inclusiv a materialului autobiographic. Mai mult decât atât, persoanele expuse riscului de depresie din cauza unei adversități timpurii în viață prezintă amintiri excesive cu privire la traumele suportate [1].

La nivel funcțional, în urma efectuării unor cercetări RMN, s-au descoperit diferențe în anumite zone cerebrale, în cazul depresiei. Printre care menționăm: *cortexul prefrontal ventromedial, cortexul orbitofrontal, amigdala* cu diferențe în *cortexul prefrontal dorsolateral*. De asemenea, s-a arătat o hiperactivare în următoarele zone cerebrale: *cortexul dorsolateral prefrontal stâng, cortexul cingulat anterior subgenual stâng, in-*

sula anterioară dreaptă, talamusul bilateral, girusul parahipocampial stâng, cortexul temporal superior stâng (Figura 2) [1].

Concluzii:

În studiul său, (Oliver, A., Pile, V. *et al*) elucidează anumite limite ale cercetării neuropsihologice cu privire la depresia adolescenților:

- Modelele de diferențe neuronale între adolescenții cu și fără antecedente de depresie sunt inconsecvente în cadrul studiilor, posibil deoarece depresia adolescentului este o afecțiune eterogenă, cu diferite dimensiuni ale simptomelor asociate cu anomalii în funcționarea diferitelor circuite neuronale.
- Depresia adolescentului este, de asemenea, legată de disfuncții în cadrul mai multor rețele cerebrale distribuite, dar implicarea precisă a acestor regiuni ale creierului în manifestarea simptomelor, necesită studii suplimentare.

Concluzionăm, că depresia adolescentină are implicații majore la nivel cerebral, cu modificări ale proceselor cognitive.

Referințe:

1. OLIVER, A., PILE, V., ELM, D. *et al.* The Cognitive Neuropsychology of Depression in Adolescents. *Curr Behav Neurosci Rep* **6**, 227–235 (2019). În:https://doi.org/10.1007/s40473-019-00187-0)
2. SAVCA, Lucia. Perspective psihologice în abordarea terapeutică a depresiei la preadolescenți. În: *Psihologie, revista ştiinţifico-practică* , 2010, nr. 4, pp. 28-35. ISSN 1857-250

Recomandat

***Cristina DOLINSCHI**, dr., lector univ.*